

економічних вигод, які забезпечує актив протягом декількох звітних періодів.

3. Негайне визнання, якщо економічні вигоди не відповідають або перестають відповідати критеріям активів підприємства.

4. Можлива достовірна оцінка суми витрат.

Операційні витрати обліковуються на рахунках 90 «Собівартість реалізації», 91 «Загальновиробничі витрати», 92 «Адміністративні витрати», 93 «Витрати на збут», 94 «Інші витрати операційної діяльності». Облік витрат операційної діяльності узагальнюється у Звіті про фінансові результати. Механізм облік витрат на кожному підприємстві ведеться індивідуально, враховуючи специфіку кожного суб'єкта господарювання.

Отже, для того, щоб вдосконалити процес планування та обліку до вимог ринкової економіки та міжнародних стандартів, на підприємстві особливу увагу слід акцентувати саме на витратах операційної діяльності, чітке та достовірне дослідження яких може забезпечити прибутковість діяльності суб'єктів господарювання.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Бутинець Ф. Ф. *Організація бухгалтерського обліку: [підручник для студентів спеціальності 7.050106 «Облік і аудит» вищих навчальних закладів] / [Бутинець Ф.Ф., Войналович О. П., Томашевська І. Л.] ; за редакцією д.е.н., проф., заслуженого діяча науки і техніки України Ф. Ф. Бутинця. – [4-е вид., доп. і перероб.]. – Житомир : ПП «Рута», 2006. – 528с.*
2. Грицюк Е. О. *Економіка підприємства : [навч. посібник] / Е. О. Грицюк. – К. : Дакор, 2009. – 304 с.*
3. Михалевич С. *Проблеми обліку витрат та шляхи їх вирішення [Текст] // Бухгалтерський облік і аудит. - 2006. - № 3*
4. *Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 "Витрати" № 318 від 31.12.1999 р. (зі змінами і доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00>.*

Радик Володимир Володимирович, магістрант,
Дмитришин Марта Василівна, к.е.н., доцент,
доцент кафедри обліку та фінансів

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ СИСТЕМИ НАКОПИЧУВАЛЬНОГО ПЕНСІЙНОГО СТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ

Про проблеми пенсіонерів останнім часом не говорив хіба що лінивий. Починаючи від економічних аналітиків та пенсійних експертів під час наукових конференцій та круглих сторін, завершуючи відео-роліками кандидатів на пост Президента України (у яких найчастіше злиденні пенсіонери аж ніяк не подорожують морським круїзом, а обов'язково рахують дрібні монетки на спрацьованій літамі долоні).

Безсумнівно тема нелегка, дуже емоційна та близька не лише 11 мільйонам пенсіонерам, а також удвічі більшій кількості працездатних дітей та внуків, батьки яких животіють на дві тисячі гривень в місяць.

Так, у нас війна. Так, економіка ще слаборозвинена. Так, бюджет дефіцитний. Але категорія пенсіонерів не може чекати десятиліттями. На жаль.

Солідарна система пенсійного забезпечення себе не змогла виправдати у багатьох країнах, особливо колишнього соціалістичного табору. Тобто, вона працює. Дефіцитно. Це доводить, наприклад, щорічний звіт Пенсійного фонду України про виконання його бюджету.

За 2018 рік Пенсійним фондом України забезпечено виплату пенсій та грошової допомоги в повному обсязі по всіх регіонах України (за виключенням Автономної Республіки Крим та непідконтрольних територій Донбасу).

Згідно з оперативними даними загальна сума видатків на пенсійні та інші заплановані виплати склала 358,6 млрд. грн. (без урахування проведеного у грудні 2017 року фінансування пенсійних виплат січня 2018 року в сумі 9,9 млрд. грн. та з урахуванням залишку коштів на початок року), що на 67,1 млрд. грн. більше у порівнянні з минулим роком.

До бюджету Пенсійного фонду України за 2018 рік з усіх джерел фінансування надійшло 352,2 млрд. грн., з яких власні надходження склали 202,1 млрд. грн., що на 43,2 млрд. грн. більше у порівнянні з 2017 роком. З Державного бюджету України на фінансування пенсійних виплат надійшло 150,1 млрд. гривень (100% запланованого). У 2018 році з єдиного казначейського рахунку залучено позик – 89,5 млрд. грн., погашено – 84,7 млрд. гривень [1].

Майже 43% всіх видатків фонду склали кошти державного бюджету, тобто непрямо ті ж кошти платників платків.

Одним із способів вирішення проблеми низьких пенсій є впровадження у практику накопичувальної системи пенсійного страхування, яка дозволить не лише збільшити потенційні виплати, а також уникнути існуючої зрівнялівки (за якої особа, що пропрацювала багато років на важкій, але низькооплачуваній посаді та особа без трудового стажу отримують практично однаково мало).

Однак, за умови дефіцитності бюджету Пенсійного фонду України її впровадити важко. Це лише перекладе додаткові витрати на державний бюджет, та відволіче ресурси з інших, не менш важливих, сфер.

В кінці 2017 року Кабінет Міністрів України анонсував введення накопичувальної системи пенсійного страхування з 2019 року та ухвалив дорожню карту таких змін [2].

Таким чином, в Україні заплановане поступове впровадження трьох рівнів системи пенсійного страхування (рис. 1): солідарний, обов'язковий накопичувальний, добровільний накопичувальний.

Однак, в кінці 2018 року Міністерство соціальної політики запропонувало відстрочити запровадження другого накопичувального рівня пенсійної системи на 1 рік – до 1 січня 2020 року [4].

Вважаємо накопичувальну систему пенсійного страхування справді дієвим способом вирішення поточних проблем. Проте, для його ефективного впровадження є ряд перепон, зокрема (рис. 2):

1. Невисокий рівень життя населення. Відповідно, не маючи достатніх ресурсів на задоволення поточних потреб, українці, ймовірно, не зможуть велику частину доходу накопичувати.

2. Невпевненість у завтрашньому дні. Нестабільна економічна та політична ситуація у державі сприяє переважанню інвестицій у реальні активи сьогодні.
3. Недовіра до недержавних пенсійних фондів. Велика кількість прикладів шахрайства та невисока фінансова грамотність українців зумовлює ставлення до таких закладів з пересторогою.
4. Велика кількість пенсіонерів, що не брали участі у накопичувальній системі раніше, але потребують виплат сьогодні. Люди, які вже вийшли на пенсію та не працюють не мають змоги створити накопичувальний фонд, а фінансувати власні витрати змушені.
5. Низька активність більшої частини населення України, неприйняття змін та критичне ставлення до будь-яких реформ. Будь-які реформи приносять зміни у життя кожної людини, і, таким чином, вносять певний дискомфорт у консервативну життєдіяльність.

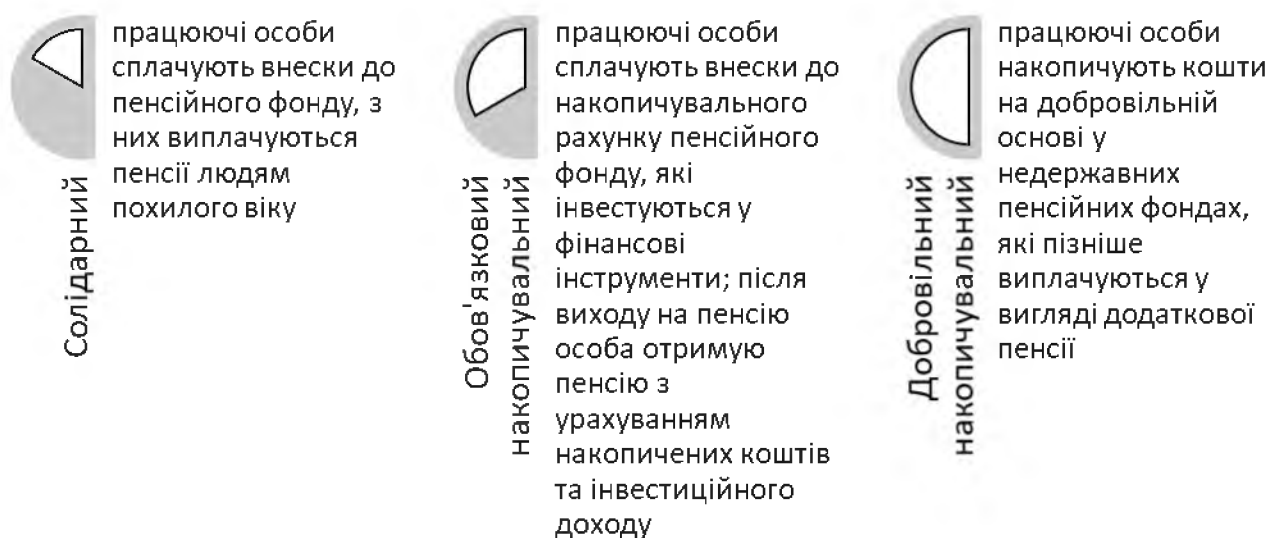

Рис. 1. Рівні системи пенсійного забезпечення

Складено авторами на основі [3]

Рис. 2. Перепони на шляху впровадження накопичувальної системи пенсійного страхування

*складено авторами

Таким чином, навіть впровадження рівнів накопичення пенсійних внесків

не принесе одразу миттєвого ефекту та може викликати супротив частини населення у короткостроковій перспективі.

Для того, щоб отримати очікуване покращення вже сьогодні, вважаємо необхідним зміни у свідомості громадян, зростання особистої відповідальності за майбутнє своєї країни в цілому. Як відомо такі зміни не робляться миттєво. Проте, вважаємо, що в Україні сьогодні уже сформувався певний прошарок громадян, які хочуть не лише легально працювати, а також й легально наймати працівників сплачуючи їм «білу» зарплату. З'являється більше кількості ініціативної молоді, які розробляють та втілюють сміливі бізнес-проекти та не готові задовільнитись малим. Часто люди, які працювали за кордоном у розвинених країнах, пересвідчилися у тому, що зміни можливі. Більше того, вони хочуть таких змін на Батьківщині. Окремі реформи, як от децентралізація, чи реформа медицини уже показали перші результати.

Єдиний шлях подолання бідності – це спільна відповідальність за дії сьогодні. Відповідальність породжує довіру, а довіра, у свою чергу, дозволяє розвиватись.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Підсумки роботи Пенсійного фонду України за 2018 рік // Пенсійний фонд України – URL: <https://www.pfu.gov.ua/367997-oglyad-osnovnyh-pidsumkiv-roboty-pensijnogo-fondu-ukrayiny-za-2018-rik/>
2. Андрій Рева про введення другого рівня пенсійної системи: Накопичити можна те, що є надлишком // Урядовий портал URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/news/250156256>
3. Пенсійна реформа: другий етап. Яких ще змін чекають українцям // Економічна правда URL: <https://www.epravda.com.ua/publications/2017/10/18/630199/>
4. Проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо справедливого механізму нарахування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» // Офіційний портал Верховної Ради України URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc6_current_main?id=&pid069=213

**Варварук Іванна Георгіївна, магістрантка,
Ляхович Галина Іванівна, д.е.н., доцент,
професор кафедри обліку та фінансів**

ФАКТОРИНГ В СИСТЕМІ ЕКОНОМІЧНИХ КАТЕГОРІЙ

Сучасна ринкова економіка потребує від підприємства постійного розвитку, впровадження та застосування інноваційних інструментів ведення господарської діяльності і постійне вдосконалення конкурентних переваг. Ефективність роботи підприємства визначається тим, наскільки воно є забезпечене оборотними коштами, а головне швидкістю їх обертання.

Проте, в сучасних умовах господарювання цей показник потребує вдосконалення. Для забезпечення ефективності роботи, підприємству необхідно уникати перерв у виробничому процесі, а вони виникають через несвоєчасні сплати покупцями. Таким чином виникають заборгованості між кількома контрагентами, які через нестачу власних фінансових ресурсів не можуть швидко погашати ці заборгованості та відновлювати роботу виробництва. Виникає необхідність в залученні допоміжних коштів, але з огляду на